

Πατριαρχική και Συνοδική Εγκύκλιος για την επέτειο των 1700 ετών από την Α' Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Η Σύνοδος της Νικαίας αποτελεί σταθμό στην διαμόρφωση της δογματικής ταυτότητας και της κανονικής δομής της Εκκλησίας, τονίζεται, μεταξύ άλλων, στην Πατριαρχική και Συνοδική Εγκύκλιο Επιστολή με αφορμή την επέτειο των 1700 ετών από την σύγκλιση της [Α' Οικουμενικής Συνόδου](#).

Την Εγκύκλιο υπογράφει ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης [κ.κ. Βαρθολομαίος](#) και τα μέλη της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου και αναμένεται να διαβαστεί σε όλους τους ναούς του Οικουμενικού Θρόνου κατά την προσεχή [Κυριακή των Αγίων Πατέρων, 1 Ιουνίου 2025](#).

“Η Σύνοδος τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ ἔκφρασιν τῆς συνοδικῆς φύσεως τῆς Ἐκκλησίας, κορύφωσιν τῆς «ἀρχεγόνου συνοδικότητος» αὐτῆς, ἀρρήκτως συνδεδεμένης μετὰ τῆς εὐχαριστιακῆς πραγματώσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἀλλὰ καί μετὰ τῆς

πρακτικῆς τῆς ἐπὶ τό αὐτό συνελεύσεως πρὸς λῆψιν «ὁμοθυμαδόν»[1] ἀποφάσεων ἐπὶ τρεχόντων θεμάτων. Ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος σηματοδοτεῖ ἐν ταύτῳ τὴν ἀνάδυσιν μιᾶς νέας συνοδικῆς δομῆς, αὐτῆς τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ ἀποβῇ καθοριστικὴ διὰ τὴν πορείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων”, ἀναφέρεται σε ἄλλο σημεῖο τῆς Εἰκονολογίας.

Επισημαίνεται ἀκόμη ὅτι ἡ 1700ῃ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου υπενθυμίζει στὴν Χριστιανοσύνη ὅτι “Ἐφ’ ὅσον ἡ κανονικὴ παρακαταθήκη τῆς Νικαίας εἶναι κοινὴ κληρονομία ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἡ ἐφετερινὴ ἐπέτειος καλεῖται νὰ λειτουργήσῃ ὡς προσκλητήριον δι’ ἐπιστροφὴν εἰς τὰς πηγὰς, εἰς τὰ πρωταρχικὰ κανονικὰ θεσπίσματα τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας”.

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία διαχρονικὰ ἀναδείχθηκε ἐγγυητὴς τῶν θεσπισμάτων τῆς Νίκαιας, υπογραμμίζει ὅτι: “Ἡ 1700ῃ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεώς τῆς υπενθυμίζει εἰς τὴν Χριστιανοσύνην τὰς παραδοχὰς τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, τὴν ἀξίαν τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν παρανοήσεων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν πιστῶν, ὅπως συμβάλλουν εἰς τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν «καλῶν καρπῶν» τῆς ἐν Χριστῷ, κατὰ Χριστόν καὶ εἰς Χριστόν ζωῆς ἐν τῷ κόσμῳ. Καλούμεθα σήμερον νὰ ἀναδείξωμεν τό διαχρονικόν μήνυμα τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὰς σωτηριολογικὰς διαστάσεις καὶ τὰς ἀνθρωπολογικὰς συνεπείας τοῦ «ὁμοουσίου», τῆς ἀρρήκτου συνδέσεως τῆς Χριστολογίας μετὰ τῆς ἀνθρωπολογίας, εἰς μίαν ἐποχὴν ἀνθρωπολογικῆς συγχύσεως καὶ ἐντόνων προσπάθειῶν ἀναδείξεως τοῦ «μετανθρώπου» ὡς τοῦ ἀνοικτοῦ ὀρίζοντος καὶ τῆς αὐτοαποθεωτικῆς προοπτικῆς τῆς ἀνθρωπίνης ἐξελίξεως, τῇ συμβολῇ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας”.

Αναλυτικὰ ἡ Εἰκονολογία ἡ ὁποία φέρει τὸν τίτλο: “Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος Ἐπιστολὴ ἀπολυθεῖσα ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς 1700ῆς ἐπετείου τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου”:

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΘΕΟΥ

* * *

Ἦμνον εὐχαριστίας ἀναπέμπομεν τῷ πανσθενουργῷ, παντεπόπτη καί παντευεργέτῃ Θεῷ τῷ ἐν Τριάδι, τῷ ἀξιώσαντι τόν λαόν Αὐτοῦ φθάσαι τήν 1700ήν ἐπέτειον τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τῆς πνευματοκινήτως μαρτυρησάσης περί τῆς γνησίας πίστεως εἰς τόν συνάναρχον τῷ Γεγεννηκότι καί παναληθῶς Αὐτῷ ὁμοούσιον Θεόν Λόγον, «τόν δι' ἡμᾶς τούς ἀνθρώπους καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καί σαρκωθέντα καί ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καί ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καί ἀνελθόντα εἰς τούς οὐρανούς, καί ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καί νεκρούς».

Ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ ἔκφρασιν τῆς συνοδικῆς φύσεως τῆς Ἐκκλησίας, κορύφωσιν τῆς «ἀρχεγόνου συνοδικότητος» αὐτῆς, ἀρρήκτως συνδεδεμένης μετά τῆς εὐχαριστιακῆς πραγματώσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἀλλά καί μετά τῆς πρακτικῆς τῆς ἐπὶ τό αὐτό συνελεύσεως πρὸς λῆψιν «ὁμοθυμαδόν»[1] ἀποφάσεων ἐπὶ τρεχόντων θεμάτων. Ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος σηματοδοτεῖ ἐν ταύτῳ τήν ἀνάδυσιν μιᾶς νέας συνοδικῆς δομῆς, αὐτῆς τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἔμελλε νά ἀποβῇ καθοριστική διά τήν πορείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἀξιωματικόν εἶναι ὅτι ἡ Οἰκουμενική Σύνοδος δέν ἀποτελεῖ «μόνιμον θεσμόν» εἰς τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά «ἑκτακτον γεγονός», ἀπάντησιν εἰς μίαν συγκεκριμένην ἀπειλήν κατά τῆς πίστεως, ἀποβλέπουσαν εἰς τήν ἀποκατάστασιν τῆς διαρραγείσης ἐνότητος καί τῆς εὐχαριστιακῆς κοινωνίας.

Τό ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας συνεκλήθη ὑπό τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅτι ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος παρηκολούθησε τάς ἐργασίας καί περιέβαλε τά ἀναθέματα αὐτῆς διά τοῦ κύρους κρατικοῦ νόμου, δέν τήν καθιστᾷ «αὐτοκρατορικὴν σύνοδον»[2]. Ὑπῆρξεν ἀμιγῶς «ἐκκλησιαστικόν γεγονός», κατά τό ὅποιον ἡ Ἐκκλησία, καθοδηγούμενη ὑπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀπεφάσισε διά τά τοῦ οἴκου της, ἐνῷ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφήρμοσε τήν ἀρχήν «Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καί τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ»[3].

Ἐνώπιον τῆς Ἀρειανικῆς πλάνης, ἡ Ἐκκλησία διετύπωσε συνοδικῶς τό οὐσιῶδες τῆς διηνεκῶς βιουμένης ἐν αὐτῇ πίστεως. Ὁ «ὁμοούσιος τῷ Πατρί» προαιώνιος Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, «Θεός ἀληθινός ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ», σώζει διά τῆς σαρκώσεώς Του τόν ἄνθρωπον ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἁλλοτρίου καί διανοίγει εἰς αὐτόν τήν ὁδόν τῆς κατὰ χάριν θεώσεως. «Αὐτός γάρ ἐνηθρόνησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»[4]. Τό Σύμβολον τῆς Νικαίας διατρανοῖ τήν βεβαίαν πεποίθησιν ὅτι ἡ σοβοῦσα αἰρετική ἀπόκλισις ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς δυνατότητος σωτηρίας τοῦ

άνθρώπου. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, δέν εἶναι ἀπλῶς θεωρητική διακήρυξις ἀλλά ὁμολογία πίστεως, ὡς ὅλα τὰ δογματικά κείμενα τῆς Ἐκκλησίας, αὐθεντική διατύπωσις τῆς ζωῆς ἐν αὐτῇ καί δι' αὐτῆς ἀληθείας.

Ἰδιαιτέραν θεολογικήν βαρύτητα ἔχει τό γεγονός ὅτι βάσιν τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου «Πιστεύομεν...» ἀποτελεῖ ἕν τοπικόν βαπτιστήριον Σύμβολον ἢ ὁμάς τοιούτων Συμβόλων. Ὡς γνήσιος φορεὺς τῆς διαχρονικῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνειδησίας, ἡ Σύνοδος ἀνακεφαλαιοῖ καί βεβαιοῖ τήν Ἀποστολικήν παρακαταθήκην, τήν ὁποίαν διαφυλάσσουν αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἀναφέρει ὅτι οἱ Συνοδικοί Πατέρες «περί δέ τῆς πίστεως ἔγραψαν οὐκ ἔδοξεν, ἀλλ', Οὕτως πιστεύει ἡ καθολική Ἐκκλησία· καί εὐθύς ὡμολόγησαν, πῶς πιστεύουσιν, ἵνα δείξωσιν, ὅτι μή νεώτερον, ἀλλ' ἀποστολικόν ἐστίν αὐτῶν τό φρόνημα, καί ἃ ἔγραψαν, οὐκ ἐξ αὐτῶν εὐρέθη, ἀλλά ταῦτ' ἐστίν, ἅπερ ἐδίδαξαν οἱ ἀπόστολοι»[5]. Πεποίθησις τῶν θεοδιδάκτων Πατέρων ἦτο ὅτι οὐδέν προσετέθη εἰς τήν πίστιν τῶν Ἀποστόλων καί ὅτι τό ὄντως οἰκουμενικόν Σύμβολον τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ διακήρυξιν τῆς κοινῆς παραδόσεως τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Συνοδικοί Πατέρες, τοὺς ὁποίους ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπαξίως τιμᾷ καί ὑμνεῖ ὡς «Ἀποστολικῶν παραδόσεων ἀκριβεῖς φύλακας», ἐχρησιμοποίησαν τόν φιλοσοφικόν ὅρον «οὐσία» (καί τό «ὁμοούσιον») διὰ τήν ἔκφρασιν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως εἰς τήν θεότητα τοῦ Λόγου, τήν ὁποίαν ἠρνεῖτο ὁ Ἄρειος, καί μετ' αὐτῆς τό ὅλον μυστήριον τῆς πανσωστικῆς ἐνσάρκου Θείας Οἰκονομίας, ἐμπλακεῖς εἰς ἐλληνιστικά νοητικά σχήματα καί ἀπωθήσας τόν «Θεόν τῶν Πατέρων» ἐν ὀνόματι τοῦ «Θεοῦ τῶν φιλοσόφων».

Ἐτερον κεφαλαιῶδες ζήτημα, τό ὁποῖον ἐκλήθη νά ἐπιλύσῃ ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος ἐν τῇ λειτουργικῇ πράξει, ἦτο τό «πότε καί πῶς δεῖ ἡμᾶς τήν τοῦ Πάσχα ἑορτήν ἐκτελεῖν». Ἡ 1700ῇ ἐπέτειος τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου ἐπανέφερεν εἰς τήν ἐπικαιρότητα τό θέμα τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία εὕχεται ὅπως οἱ ὅπου γῆς Χριστιανοί ἐπανέλθουν, συμφώνως πρὸς τάς προσταγὰς τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, εἰς τόν ἑορτασμόν τοῦ Πάσχα κατὰ κοινήν ἡμέραν, ὡς εὐτυχεῖ συγκυρία, συνέβη κατὰ τό τρέχον ἔτος. Ἡ ἀπόφασις αὕτη θά λειτουργήσῃ ὡς ἔνδειξις καί σύμβολον γνησίας προόδου εἰς τόν ἀγῶνα οἰκουμενικῆς συμπορεύσεως καί ὁμονοήσεως διὰ μέσου τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου καί τοῦ «διαλόγου τῆς ζωῆς», ὡς ἀπτή μαρτυρία περὶ τοῦ ἐμπράκτου σεβασμοῦ τῶν κεκτημένων τῆς ἀδαιρέτου Ἐκκλησίας. Ἡ ἐπίτευξις τοῦ στόχου αὐτοῦ, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐφετεινῆς ἐπετείου, ὑπῆρξε κοινόν ὄραμα τοῦ ἀειμνήστου Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου καί τῆς ἡμετέρας Μετριότητος. Ἡ ἐκδημία αὐτοῦ, τήν ἐπαύριον τοῦ παγχριστιανικῶς ἑορτασθέντος Πάσχα, ἐπιτείνει τήν κοινήν εὐθύνην, ὅπως συνεχίσωμεν ἀταλαντεύτως πρὸς τήν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

Σπουδαῖον ὑπῆρξεν ἐπίσης τό νομοκανονικόν ἔργον τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀποτυποῦται καί ἐπικυροῦται συνοδικῶς τό διαχρονικόν κανονικόν συνειδός τῆς Ἐκκλησίας, καί εἰς τό ὁποῖον εὐρίσκονται αἱ ἀπαρχαί τοῦ μητροπολιτικοῦ συστήματος καί τῆς ἀναδείξεως τοῦ κύρους, τῆς ἐξεχούσης θέσεως καί τῆς διηρυμμένης εὐθύνης ὠρισμένων Θρόνων, ἐκ τῶν ὁποίων διεμορφώθη προοδευτικῶς τό σύστημα τῆς Πενταρχίας. Ἐφ' ὅσον ἡ κανονική παρακαταθήκη τῆς Νικαίας εἶναι κοινή κληρονομία ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἡ ἐφετεινὴ ἐπέτειος καλεῖται νά λειτουργήσῃ ὡς προσκλητήριον δι' ἐπιστροφὴν εἰς τάς πηγὰς, εἰς τὰ πρωταρχικά κανονικά θεσπίσματα τῆς ἀδαιρέτου Ἐκκλησίας.

Ἐγγυητὴς τῶν θεσπισμάτων τῆς Νικαίας ἀνεδείχθη διαχρονικῶς ὁ Οἰκουμενικός Θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Αὐτό τό πνεῦμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐξεφράσθη καί διὰ τῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου ἐπὶ τῇ 1600ῇ ἐπετείῳ τῆς Συνόδου[6], «τῆς πρώτης τῶν Οἰκουμενικῶν καί μεγίστης ὡς ἀληθῶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ εἰλημμένη ἀπόφασις, ὅπως ἡ ἐπέτειος ἑορτασθῇ «πανηγυρικῶς καί δὴ ἀπὸ κοινοῦ, εἰ δυνατόν, ὑπὸ πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, εἰς ἐκδήλωσιν πάνδημον τῆς πιστῆς καί σήμερον τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι ἐμμονῆς τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καί τῷ πνεύματι τῆς Συνόδου ἐκείνης, ἥτις ὅπως ἐξ ἐνός τήν μίαν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀποφάνσεως αὐτῆς ἐστερέωσε καί ἐσφράγισεν, οὕτως ἐξ ἄλλου καί τήν ἐνότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς συγκροτήσεως διὰ τῆς ἀπὸ πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς παρουσίας ἀντιπροσώπων περιλάμπρως παρέστησεν», δυστυχῶς δὲν κατέστη δυνατόν νά πραγματοποιηθῇ ἐξ αἰτίας τῶν

έκτάκτων περιστάσεων καί τῆς χηρείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Τήν 19ην Ἰουλίου 1925, πρώτην Κυριακήν μετά τήν ἐνθρόνισιν τοῦ Πατριάρχου Βασιλείου Γ', ἐξεπληρώθη ἡ «καθυστερήσασα ὀφειλή» διά τῆς τελέσεως «εἰδικῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Λειτουργίας» ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ. Ἰδιαιτέραν ἐκκλησιολογικήν σημασίαν ἔχει τό γεγονός ὅτι εἰς τήν Ἐγκύκλιον τονίζεται ἡ ἀξία τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος τοῦ ἐορτασμοῦ ταύτης τῆς «μεγάλης διά πᾶσαν τήν Χριστιανοσύνην» ἐπετείου ὑπό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, «ἀμεσωτέραν πρός τήν ἐορτήν ταύτην ἐχούσης τήν σχέσιν καί τήν ὀφειλήν».

Ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ σταθμόν εἰς τήν διαμόρφωσιν τῆς δογματικῆς ταυτότητος καί τῆς κανονικῆς δομῆς τῆς Ἐκκλησίας, παρέμεινε δέ τό πρότυπον διά τήν ἀντιμετώπισιν προβλημάτων πίστεως καί κανονικῆς τάξεως ἐπὶ οἰκουμενικοῦ ἐπιπέδου. Ἡ 1700ῃ ἐπέτειος ἀπό τῆς πραγματοποιήσεώς της ὑπενθυμίζει εἰς τήν Χριστιανοσύνην τὰς παραδοχάς τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, τήν ἀξίαν τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος κατά τῶν παρανοήσεων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί τήν ἀποστολήν τῶν πιστῶν, ὅπως συμβάλλουν εἰς τόν πολλαπλασιασμόν τῶν «καλῶν καρπῶν» τῆς ἐν Χριστῷ, κατά Χριστόν καί εἰς Χριστόν ζωῆς ἐν τῷ κόσμῳ.

Καλούμεθα σήμερον νά ἀναδείξωμεν τό διαχρονικόν μήνυμα τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὰς σωτηριολογικάς διαστάσεις καί τὰς ἀνθρωπολογικάς συνεπείας τοῦ «ὁμοουσίου», τῆς ἀρρήκτου συνδέσεως τῆς Χριστολογίας μετά τῆς ἀνθρωπολογίας, εἰς μίαν ἐποχήν ἀνθρωπολογικῆς συγχύσεως καί ἐντόνων προσπάθειῶν ἀναδείξεως τοῦ «μετανθρώπου» ὡς τοῦ ἀνοικτοῦ ὀρίζοντος καί τῆς αὐτοαποθεωτικῆς προοπτικῆς τῆς ἀνθρωπίνης ἐξελίξεως, τῇ συμβολῇ τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας. Ἡ ἀρχή τῆς «θεανθρωπινότητος» ἀποτελεῖ τήν ἀπάντησιν εἰς τήν ἀδιέξοδον ὀπτασίαν τοῦ συγχρόνου «ἀνθρωποθεοῦ». Ἡ ἀναφορά εἰς τό «πνεῦμα τῆς Νικαίας» ἀποτελεῖ πρόσκλησιν ὅπως στραφῶμεν εἰς τὰ οὐσιώδη τῆς πίστεώς μας, πυρήν τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ πλήρης καὶ τελεία ἀποκάλυψις τῆς ἀληθείας περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου. «Ὁ ἐμέ ἑωρακώς, ἑώρακε τόν πατέρα μου»[7]. Ὁ ἐνανθρωπήσας Θεὸς Λόγος ἔδειξε «πρῶτος καὶ μόνος», ὡς γράφει ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας, «τόν ἀληθινόν ἄνθρωπον καὶ τέλειον, καὶ τρόπων καὶ ζωῆς καὶ τῶν ἄλλων ἕνεκα πάντων»[8]. Αὐτὴν τὴν Ἀλήθειαν ἐκπροσωπεῖ ἐν τῷ κόσμῳ ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἀπὸ αὐτὴν τρέφεται, αὐτὴν διακονεῖ. Φοροῦσα τόν χιτῶνα τῆς Ἀληθείας, «τόν ὑφαντόν ἐκ τῆς ἄνω θεολογίας», ἀεὶ ὀρθοτομεῖ καὶ δοξάζει «τῆς εὐσεβείας τό μέγα μυστήριον», εὐαγγελιζομένη τόν λόγον τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος, προσβλέπουσα πρὸς τὴν «ἀνέσπερον καὶ ἀδιάδοχον καὶ ἀτελεύτητον ἡμέραν»[9], τὴν ἐρχομένην αἰώνιον Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἔργον τῆς θεολογίας εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τῆς σωτηριολογικῆς διαστάσεως τῶν δογμάτων καὶ ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν δι' ὑπαρξιακῶν ὅρων, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ, ὁμοῦ μετὰ τῆς μετοχῆς εἰς τό ἐκκλησιαστικόν γεγονός, εὐαισθησίαν καὶ γνήσιον ἐνδιαφέρον διὰ τόν ἄνθρωπον καὶ τὰς περιπετείας τῆς ἐλευθερίας του. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ἡ διατράνωσις τῆς πίστεως εἰς τόν ἐνανθρωπήσαντα Θεόν Λόγον ὀφείλει ὅπως συνοδεύηται ὑπὸ τῆς ἐμπράκτου ἀνταποκρίσεως ἡμῶν εἰς τόν σωτήριον λόγον Αὐτοῦ: «αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς»[10].

Μεμνημένοι τοίνυν τῶν ἀφάτων δωρεῶν, ὧν ἐποίησε καὶ ποιεῖ πάσῃ τῇ κτίσει, ἀκαταπαύστως δοξολογοῦμεν τό ὑπεράγιον καὶ ὑπέρλαμπρον ὄνομα τοῦ Κυρίου τῶν ὅλων καὶ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, δι' Οὗ τόν Πατέρα ἐγνώκαμεν καὶ τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ἐπεδήμησεν ἐν κόσμῳ. Ἀμήν!

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,βκε´, κατὰ μῆνα Ἰούνιον (α´)

Ἐπινεμήσεως Γ´

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

+ ὁ Κολωνείας Ἀθανάσιος ἐν Χριστῷ εὐχέτης

+ ὁ Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας Μακάριος ἐν Χριστῷ εὐχέτης

+ ὁ Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καὶ Βιάννου Ἀνδρέας ἐν Χριστῷ εὐχέτης

+ ὁ Βελγίου Ἀθηναγόρας ἐν Χριστῷ εὐχέτης

+ ὁ Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας Παΐσιος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
+ ὁ Ἀτλάντας Σεβαστιανός ἐν Χριστῷ εὐχέτης
+ ὁ Κυδωνιῶν Ἀθηναγόρας ἐν Χριστῷ εὐχέτης
+ ὁ Σηλυβρίας Μάξιμος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
+ ὁ Αὐστραλίας Μακάριος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
+ ὁ Ἑλβετίας Μάξιμος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
+ ὁ Ἰρλανδίας Ἰάκωβος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
+ ὁ Μεξικοῦ Ἰάκωβος ἐν Χριστῷ εὐχέτης

Ὅτι ἀκριβές ἀντίγραφον.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 27ῃ Μαΐου 2025

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

1. Πράξ. β', 1.

2. Μητροπολίτου Περγᾶμου Ἰωάννου Ζηζιούλα, Ἔργα Α'. Ἐκκλησιολογικά Μελετήματα, ἐκδ. Δόμος, Ἀθήνα 2016, σ. 675-6.

3. Ματθ. κβ', 21.

4. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Λόγος περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου, PG 25, 192.

5. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Ἐπιστολὴ περὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀριμίνῳ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰσαυρίας συνόδων, PG 26, 688.

6. Κ.Π.Α. κῶδιξ Α' 94, 10 Αὐγούστου 1925, σ. 102-3.

7. Ἰωάν. ιδ', 9.

8. Νικολάου Καβάσιλα, Περί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, PG 150, 680.

9. Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Εἰς τὴν Ἑξαήμερον, PG 29, 52.

10. Ἰωάν. ιε', 12.

